

Finansdepartementet

Levert elektronisk på www.regjeringen.no

Deres ref: 22/3520

Vår ref: 118417-2994

Oslo, 1. september 2022

Høring om kontraktsunntak i grunnrenteskatten knyttet til fastprisavtaler for strøm

1 Innledning

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev med høringsnotat 30. juni 2022 om kontraktsunntak i grunnrenteskatten knyttet til fastprisavtaler for strøm, med høringsfrist 1. september 2022. Finansdepartementet foreslår at endringene trer i kraft fra 1. januar 2023.

Nedenfor følger Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK) høringsuttalelse. LVK organiserer kommuner som er vertskap for vannkraftutbygging. LVK har 160 medlemskommuner fra alle landets fylker, og nær all vannkraftproduksjon skjer i en LVK-kommune.

2 Overordnede synspunkter

2.1 Vil forslaget føre til lavere strømpris?

LVKs medlemskommuner er opptatt av rammevilkårene for både vannkraftprodusentene, industrien og forbrukerne i kommunen. I den grad endringene i grunnrenteskatten gjør det lettere å få mer *forutsigbare* rammevilkår for kommunens innbyggere og næringsliv, vil det være av stor betydning for medlemskommunene. LVK er følgelig positiv til at regjeringen ved forslaget ønsker å legge til rette for bedre tilgang til fastprisavtaler og økt forutsigbarhet for forbrukere og næringsliv. LVK er videre enig med departementet i at dette ikke minst er viktig for næringslivet, som i motsetning til husholdningene ikke er omfattet av noen strømstøtteordninger.

Politisk er forslaget presentert som et tiltak for *lavere* strømpriser til næringsliv og husholdning. LVK forstår imidlertid forslaget slik at finansdepartementet erkjenner at forslaget i seg selv ikke nødvendigvis vil føre til *lavere* pris, men at prisene i fastprisavtalene også vil kunne ligge *høyere* enn

118417-2994/2022-09-01 Høringsuttalelse kontraktsunntak grunnrenteskatt_lvk

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Akersgata 30 | NO-0158 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00

Org.nr.: 975 625 117 | Bankgiro: 5024.05.37500 | www.lvk.no

områdespotprisen slik at det kun er tale om en «forsikring» mot volatile priser¹. Dette burde komme klarere frem. Det vises i den forbindelse til finansministerens uttalelse:

“– Vi innførte tidlig tiltak som har hjulpet folk å håndtere de høye strømrregningene sine, men det har hele tiden vært regjeringens mål å få på plass mer langsiktige endringer i kraftmarkedet som gir trygghet for norske strømkunder. En viktig del av dette arbeidet er å legge til rette for fastprisavtaler som er bedre og rimeligere enn i dag, sier finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp).”

Det forslaget gjør, slik LVK ser det, er å fjerne den skattemessige usikkerheten kraftprodusentene risikerer ved å tilby fastpriskontrakter.

2.2 Forslagets betydning for kommunenes eiendomsskatt fra kraftanlegg

Samtlige av LVKs medlemskommuner skriver ut eiendomsskatt på kraftanlegg, og inntektene fra eiendomsskatt fra kraftanleggene er en betydelig og viktig inntekt for kommunene.

LVK forstår forslaget slik at inntektsgrunnlaget i eiendomsskatten fremdeles skal baseres på spotpris, og ikke på kontraktspris (med unntak for konsesjonskraft). Forslaget vil likevel påvirke eiendomsskatten fordi grunnrenteskatten kommer i fradrag i eiendomsskattegrunnlaget. Hvilke konsekvenser de foreslåtte endringene har for kommunenes eiendomsskatteinntekter er ikke omtalt av departementet.

Dersom forslaget om endringer i grunnrenteskatten vil gi grunnlag for en høyere pris enn spotpris fordi det innregnes et forsikringspåslag i fastprisavtalene, vil kommunenes eiendomsskatteinntekter reduseres. En lavere eiendomsskatt vil igjen gi grunnlag for en høyere grunnrenteskatt, som igjen vil føre til enda lavere eiendomsskatteinntekter.

I tillegg kommer at kraftforetakene har anledning til å samordne positiv og negativ grunnrente for beregningen av grunnrenteskatten. Dette sammenholdt med endringene i grunnrenteskatten til en kontantstrømskatt, gjør at det ikke lenger er mulig for kommunene å forutsi hva de fremtidige eiendomsskatteinntektene vil bli. Dette er i strid med formålet bak regelen om at det skal benyttes fem års rullerende snitt hva gjelder inntekter og utgifter i eiendomsskattegrunnlaget, jf. skatteloven § 18-5 andre og tredje ledd. Formålet var å skape mer stabile inntekter.

LVK mener på denne bakgrunn at grunnrenteskatten ikke lenger bør komme til fradrag i eiendomsskattegrunnlaget, jf. skatteloven § 18-5 tredje ledd.

LVK er positiv til at departementet stiller detaljerte krav til fastpriskontraktene som omfattes av unntaket for å redusere risikoen for skattemessige tilpasninger. LVK stiller imidlertid spørsmål ved om skattemyndighetene vil kunne føre kontroll med skattegrunnlagene. Basert på erfaringer fra skattemyndighetenes fastsettelse av formuesverdien for eiendomsskatteformål, vil LVK understreke at det er behov for mer inngående kontroll av selskapenes skattemeldinger.

Departementets forslag vil medføre at beregningen av grunnrenteskatten blir ytterligere komplisert og faren for feil og skattemessige tilpasninger øker. LVK erfarer også at skattemyndighetene har

¹ Se nærmere om dette i punkt 3.5

begrenset med ressurser til å gjennomføre kontroller. Ettersom feil i grunnrenteskatten vil påvirke eiendomsskatten, underbygger forslaget LVKs krav om at adgangen til å trekke fra grunnrenteskatten i eiendomsskatten bør oppheves slik at kommunenes inntekter ikke påvirkes av endringer i grunnrenteskatten. Staten vil da stå friere til å utforme reglene for grunnrenteskatt uten at det berører kommunenes legitime rett til å skrive ut skatt på den faste eiendommen i kommunen.

LVKs syn utdypes i det følgende.

3 Merknader til departementets forslag

3.1 Om forslaget

Departementet foreslår i høringsnotatet at det innføres et nytt unntak fra dagens hovedregel om verdsettelse til spotmarkedspris for nærmere spesifiserte fastprisavtaler for strøm, og ber om høringsinstansenes syn på valg av modell, samt den praktiske gjennomføringen av et nytt kontraktsunntak.

Bakgrunnen for forslaget er at kraftbransjen har gitt uttrykk for at en ved å utvide unntaket fra spotmarkedspris til å omfatte produksjon levert til nærmere bestemte fastprisavtaler, vil øke tilbudet av fastprisavtaler kraftig. Det fremgår av høringsnotatet at verdsetting til spotmarkedspris eller kontraktspris har betydning for hvor stor andel av produksjonen kraftprodusenten må prissikre for å oppnå en ønsket inntektssikring etter grunnrenteskatt og selskapsskatt. Med dagens skatteregler kan kraftprodusentene i teorien oppnå en sikker fremtidig inntekt etter skatt ved å prissikre 52,6 pst. av kraftproduksjonen.

LVK bemerker at det på side 14 i høringsnotatet fremgår at andelen av produksjonen som er sikret gjennom fastprisavtaler i dag ligger vesentlig lavere enn 52,6 pst., slik at det er potensial for å øke sikringsandelene uten å overstige 52,6 pst. innenfor dagens regler. Departementet viser til følgende figur som er hentet fra Kraftskatteutvalget og angir produksjonsvolum etter verdsettelsesregel i 2017:

Videre fremgår det at strømleverandører som ønsker å prissikre seg også kan gjøre det i det finansielle markedet, med vind- og småkraftprodusenter og med utenlandske kraftprodusenter som er helt frikoblet fra grunnrenteskatten. Dette tilsier så vidt LVK forstår at tilgangen til fastprisavtaler kan økes uten endringer i grunnrenteskatten.

Departementets forslag innebærer at kraftvolum som er solgt etter nærmere definerte fastprisavtaler mellom kraftprodusenter og strømleverandører, og videreformidlet til sluttbrukere gjennom standardiserte fastprisavtaler eller avtaler som inneholder de samme vilkårene, under visse forutsetninger verdsettes til kontraktspris i grunnrenteskatten. Departementet vektlegger at en endring i grunnrenteskatten må utformes slik at tiltaket ikke åpner for skattemessige tilpasninger og provenytap, og har foreslått reguleringer og krav til kontraktene for å sikre dette.

Departementet legger i forslaget til grunn at strømleverandørene skal kunne tilby standardiserte fastprisavtaler til sluttbrukerne med et maksimalt prispåslag på 0,5 øre/kWh på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene, og at det skal tilbys priser for perioder på henholdsvis 3, 5 og 7 år. I tillegg til det maksimale prispåslaget og krav til varighet, har departementet i forskrift til skatteloven (FSFIN) § 18-3-29 foreslått følgende krav til kontraktene:

- Kontrakten gjelder innenfor ett prisområde.
- Kraftvolumet som tas ut etter kontrakten, skal videreformidles til sluttbrukermarkedet i henhold til standard fastprisavtaler eller avtaler som inneholder de samme vilkårene, med samme varighet, samme volum og i samme prisområde.
- Strømleverandøren plikter å registrere og lagre opplysninger om samlet levering for hver kontraktstype og for hver time i syv år, samt opplysninger som viser at kravet om maksimalt påslag er oppfylt. Strømleverandøren skal levere opplysningene til kraftprodusenten.

Det fremgår av høringsnotatet at Energi Norge jobber med å utarbeide standardavtaler, og departementet legger til grunn at slike standardavtaler foreligger både for forbrukere og næringskunder før en proposisjon om innføring av et mulig, nytt kontraktsunntak fremmes.

Det er det faktiske volumet som er tatt ut av strømleverandøren etter den aktuelle fastprisavtalen med kraftprodusenten som vil omfattes av unntaket om at det er kontraktspris og ikke områdespotpris som skal legges til grunn. Departementet har i FSFIN § 18-3-30 foreslått regulering ved manglende oppfyllelse eller avbrudd av fastprisavtalene som er omfattet av unntaket fra spotpris:

- For kontrakter som ikke oppfylles etter sitt innhold verdsettes kraften som er levert til spotmarkedspris for hele inntektsåret med mindre kontraktsprisen for kraftvolumet er høyere, inntektsåret sett under ett.
- Vederlag til en kraftprodusent ved avvikling eller endring av en fastprisavtale skal inngå i grunnlaget for grunnrenteskatt.

Departementet foreslår at unntaket i første omgang vil være *tidsavgrenset*, og skal gjelde med virkning fra og med inntektsåret 2023 for kontrakter mellom kraftprodusent og strømleverandør som inngås i løpet av 2022, 2023 og 2024 og for kraft som leveres fra og med 1. januar 2023.

LVK er positiv til forslaget om at det gjelder et maksimalt prispåslag på den fastprisen som leverandøren betaler til kraftprodusenten. LVK er enig i at det kan bidra til at sluttbrukerne får bedre tilgang til fastprisavtaler og motvirker skattemessige tilpasninger ved interessefellesskap mellom kraftprodusent og strømleverandør.

3.2 Risikoen for skattemessige tilpasninger

Beregningen av grunnrenteskatten baseres som hovedregel på spotmarkedsprisen, med de helt spesielle unntakene som fremgår av skatteloven § 18-3 andre ledd bokstav a nr. 1 til 3².

Dagens unntak er snevre og er begrenset til konsesjonskraft, langsiktige kontrakter til bestemte formål og kraft som forbrukes i den skattepliktiges produksjonsvirksomhet. Begrunnelsen for at områdespotmarkedspris er hovedregelen er at den gir et godt anslag på grunnrenten fordi den gir et *objektivt* uttrykk for den pris kraften kan selges til og fungerer som en normpris som motvirker uønskede skattemessige tilpasninger. Dette er som det fremgår av høringsnotatet også vektlagt i Ot.prp. nr. 23 (1995–1996) punkt 9.4.3, hvor departementet i motsetning til Rødseth-utvalget, foreslo å bruke spotmarkedspriser:

«Departementet foreslår at salgsinntektene fastsettes ut fra normpriser. På denne måten begrenses skattyters motiver til å foreta disposisjoner ut fra skattemessige hensyn. Departementet foreslår videre at skattegrunnlaget for et enkelt år fastsettes med utgangspunkt i det enkelte verks faktiske produksjon multiplisert med tilhørende spotmarkedspris. Spotmarkedsprisen er lik verdien av en marginal enhet kraft og kan således brukes til all verdsetting av kraften. Siden kraftmarkedet i prinsippet er et fritt marked, vil alle aktører på marginen forholde seg til en slik verdi. [...]

Den skattepliktige inntekten (som er målt til markedspriser) skal korrigeres for lavere priser på konsesjonskraft siden dette er en del av betingelsene for den opprinnelige utbyggingen, der kraftverkskommunene blir tilordnet en andel av grunnrenten. Departementet foreslår imidlertid at det ikke skal korrigeres for at det er inngått andre avtaler om å selge kraft til under markedspris. Det er viktig å unngå at det oppstår skattemessige motiver for skattyter til å selge kraft til lavere priser for dermed å kunne unngå skatt på grunnrente. Departementet finner det ikke rimelig at eiernes disposisjoner med hensyn til kraftkontrakter skal påvirke skattegrunnlaget. Departementet vil i den forbindelse også peke på at det kan oppstå ekstraordinær fortjeneste ved at foretak har vært spesielt dyktige til å forhandle fram gunstige kontrakter. Dersom en skal ta hensyn til de faktisk oppnådde kraftprisene i disse kontraktene i

² Årlige brutto salgsinntekter settes til summen av årets spotmarkedspriser pr. time multiplisert med faktisk produksjon ved kraftverket i de tilhørende tidsavsnitt, med følgende unntak:

1. Kraft som tas ut av kraftverket i henhold til vilkår for konsesjon, verdsettes til oppnådde priser.
2. Kraft som leveres i henhold til langsiktig kjøpekontrakt eller leieavtale inngått før 1. januar 1996 med uavhengig kjøper eller leietaker og med varighet på syv år eller mer, verdsettes til kontraktsprisen. Dette gjelder tilsvarende for kraft levert i henhold til tilsvarende fremtidige kontrakter på vilkår fastsatt av Stortinget, leieavtaler og andre kontrakter som nevnt i samsvar med avgrensninger og retningslinjer fastsatt av departementet i forskrift.
3. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om verdsetting av kraft som forbrukes i skattyters produksjonsvirksomhet, og kraft som tas ut av eier og forbrukes i egen produksjonsvirksomhet, herunder selskap i samme konsern, til markedspris.

skattegrunnlaget, vil det føre til at ekstraordinær fortjeneste som skyldes særskilt kompetanse og dyktighet blir ilagt skatt på grunnrente, noe som ikke er i tråd med intensjonene for å innføre denne skatten.» (Understreket her)

Finanskomiteens flertall sluttet seg til forslaget om spotmarkedspris i Innst. O. nr. 62 (1995–1996) og påpekte blant annet at langsiktige kontrakter er inngått ut fra forventninger om en gjennomsnittlig spotpris og at spotprisen er en lett observerbar størrelse.

Risikoen for skattemessige tilpasninger gjør seg like gjeldende i dag som da loven ble vedtatt. I forsøk på å sikre at ordningen ikke åpner for skattemessige tilpasninger, har departementet som det fremgår over foreslått detaljerte krav til hvilke fastprisavtaler som omfattes av det nye unntaket. LVK er enig med departementet i at det ved unntak fra hovedregelen om spotmarkedspris er nødvendig med detaljerte krav til fastpriskontraktene for å redusere muligheten for skattemessige tilpasninger. LVK deler videre departementets bekymring om at det er krevende å unngå uønskede tilpasninger fullt ut, og at det kan foreligge uforutsette tilpasningsmuligheter selv med den detaljreguleringen det er lagt opp til. LVK reiser derfor spørsmål om tilgangen til fastprisavtaler og forutberegnelighet for sluttbrukere kan sikres gjennom andre mekanismer enn endringer i skattereglene.

3.3 Administrative hensyn og muligheten for kontroll

LVK er enig med departementet i at det «må legges vekt på administrative forhold, herunder mulighetene for skattemyndighetene til å kontrollere etterlevelsen av reglene.» Dette ble også vektlagt av departementet i Ot.prp. nr. 23 (1995–1996) punkt 9.4.3 som begrunnelse for bruk av spotmarkedspriser:

«Det er videre betydelige administrative problemer forbundet med å benytte annet enn markedspriser til fastsettelse av den skattepliktige inntekten. Dersom en skulle ta utgangspunkt i prisene som er bestemt i spesielle avtaler, måtte en i tillegg til prisinformasjonen ha informasjon om når på døgnet og når på året kraften blir levert. Dette kan variere fra avtale til avtale.»

Departementets forslag vil innebære enda en kompliserende faktor i en allerede svært komplisert og detaljert bestemmelse. Faren for feil og skattemessige tilpasninger vil øke, og forslaget vil vanskeliggjøre skattemyndighetenes kontroll med skattegrunnlagene. Dette bekreftes også av departementet i høringsnotatet punkt 5.1:

«Et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten knyttet til nærmere spesifiserte, standard fastprisavtaler for sluttbrukere vil øke de administrative kostnadene for Skatteetaten i forbindelse med systemer, fastsetting og kontroll.»

LVK erfarer at skattemyndighetene har begrenset med ressurser til kontroller. Dersom det skal vedtas nye unntak fra hovedregelen om spotmarkedspris må det etter LVKs syn settes av vesentlig mer ressurser for kontroll.

3.4 Adgangen til samordning gir urimelige utslag i kommunenes eiendomsskatt

Departementet har foreslått følgende regulering i FSFIN § 18-3-32 om tilordning til kraftverk av leveranse som skal verdsettes til kontraktsprisen i henhold til fastprisavtaler i sluttbrukermarkedet:

«(1) Leveranser som det skal tas hensyn til etter skatteloven § 18-3 annet ledd a nr. 4, fordeles etter kraftverkenes faktiske årsproduksjon på kraftverk som skattyter eller selskap i samme konsern eier i det aktuelle prisområdet, jf. skatteloven § 10-4.

(2) Når skattyter eller selskap i samme konsern eier en andel av et bruttolignet kraftverk, skal leveranser som nevnt i første ledd fordeles på denne andelen av verkets faktiske årsproduksjon.» (Understreket her)

LVK er enig i denne reguleringen, men understreker at dette ikke gjelder for adgangen til samordning generelt.

LVK viser til at kraftprodusentene er gitt anledning til å samordne grunnrenteinntekten mellom sine ulike kraftanlegg uavhengig av prisområde. Samordningsreglene medfører for eksempel at eiendomsskattegrunnlaget for et kraftanlegg i en kommune uten gjennomførte investeringer kan påvirkes av investeringer i et annet kraftanlegg i en annen kommune og i et annet prisområde. Dette gir urimelige utslag og er i strid med eiendomsskatten som objektskatt samt lovens formål om at eiendomsskattegrunnlaget skal gjenspeile anleggets markedsverdi. Det er også i strid med det uttalte formålet om at eiendomsskatten skal sikre kommunen stabile inntekter, jf. NOU 1992:30 side 142.

Adgangen til samordning taler etter LVKs syn for at adgangen til å trekke fra grunnrenteskatten i eiendomsskattegrunnlaget bør fjernes.

3.5 Forholdet til eiendomsskatten og de økonomiske konsekvensene for kommunene er ikke kommentert

Departementet vurderer de økonomiske konsekvensene for henholdsvis staten, bransjen og sluttbrukerne i høringsnotatet punkt 5. LVK savner en analyse av de økonomiske konsekvenser for kommunenes eiendomsskatteinntekter.

I punkt 5.1 om økonomiske og administrative konsekvenser for staten, fremgår følgende:

«Hvis markedet forventer at kraftprisene skal falle over tid, vil prisene på fastprisavtaler ligge under spotprisen. Sammenlignet med dagens regler vil statens inntekter fra grunnrenteskatt da bli skjøvet ut i tid og gi et provenytab i begynnelsen av perioden, men høyere inntekter mot slutten av perioden.

Dersom fremtidsprisene ligger over spotprisen vil situasjonen være motsatt, og over tid vil man forvente at provenyet blir uendret, eller litt økt hvis kraftprodusentene krever en «forsikringspremie» for fastpris sammenlignet med forventede fremtidige spotpriser.» (Understreket her)

Videre fremgår følgende under punkt 5.2:

«I år hvor prisene på fastprisavtaler ligger under spotprisen, vil grunnrenteskatten bli lavere, mens den vil bli høyere i år hvor spotprisen ligger under fastpriser. Over tid forventes dette å jevne seg ut så lenge endringen ikke gir muligheter for skattemessige tilpasninger.» (Understreket her)

Det samme fremgår av en uttalelse fra Energi Norge 21. februar 2022:

«Vi mener en slik utvidelse av kontraktsunntaket ikke vil gi provenytap, men bidra til større forutsigbarhet også for grunnrenteinntektene, sier Knut Kroepelien, administrerende direktør i Energi Norge.» (Understreket her)

LVK oppfatter uttalelsene slik at verken departementet eller bransjen forventer at fastprisavtalene vil gi lavere strømpriser enn spotmarkedsprisen, men i snitt ligge på samme nivå. I motsatt fall ville det gitt et provenytap for staten i form av redusert grunnrenteskatt.

Om forventet nivå, uttaler departementet også følgende i høringsnotatet:

«I tråd med signaler fra bransjeaktører kan det antas at nivået produsentselskapene kan tilby kontrakter til for kraftkrevende industri, justert for forhold som avtalenes løpetid, også vil bli tilbudt andre sluttbrukere. En del av fastprisen kan være betaling for å slippe risikoen ved prissvingninger (forsikringselement), noe som forbrukere og andre kan ha god grunn til å ønske å betale for.»

LVK forstår dette slik at betaling for «forsikringselementet» tyder på at departementet antar prisene i fastprisavtalene vil kunne ligge høyere enn områdespotprisen. Det vil i så fall medføre lavere eiendomsskatt.

3.6 Presisering av ordlyden

Departementet foreslår at skatteloven § 18-3 annet ledd bokstav a nytt nr. 4 skal lyde slik:

«Kraft som leveres til en strømleverandør i henhold til langsiktig fastpriskontrakt og som leveres videre i henhold til standard fastprisavtaler i sluttbrukermarkedet, verdsettes til kontraktsprisen. Den nærmere avgrensningen og retningslinjene for unntaket fastsettes av departementet i forskrift. Bestemmelsene i dette nummer gjelder ikke konsesjonskraft eller kraft som forbrukes i produksjonsvirksomhet.» (Understreket her)

Siste setning er så vidt LVK forstår ment å omfatte de gjeldende unntakene fra spotmarkedspris i skatteloven § 18-3. For å unngå uklarhet om dette dersom forslaget vedtas, bør det etter LVKs syn henvises til unntakene i ordlyden. LVK foreslår at setningen endres slik:

«Bestemmelsene i dette nummer gjelder ikke kraft som er omfattet av unntakene i nummer 1, 2 og 3 over.»

Etter LVKs syn er det også behov for en presisering av ordlyden i FSFIN 18-3-1. Departementet har ikke foreslått endringer i denne bestemmelsen, men departementets forslag aktualiserer behov for en avklaring om endringen også skal gjelde eiendomsskatten som verdsettes etter skatteloven § 18-5. Bestemmelsen i FSFIN 18-3-1 lyder slik:

«Bestemmelsene i § 18-3 i denne forskrift gjelder ved fastsettelse av grunnrenteinntekt i vannkraftverk i henhold til bestemmelsene i skatteloven § 18-3. Bestemmelsene gjelder tilsvarende ved fastsettelsen av formuesverdien i kraftverket, jf. skatteloven § 18-5 første og annet ledd.» (Understreket her)

Det er flere ulikheter mellom beregningen av grunnlaget for grunnrenteskatt etter skatteloven § 18-3 og formuesverdien etter skatteloven § 18-5 som medfører at bestemmelsene i forskriften om grunnrenteskatt ikke kan gjelde «tilsvarende» for fastsettelsen av formuesverdien. Et eksempel på dette er at beregningen av formuesverdien etter skatteloven § 18-5 baseres på områdespotpris for all annen kraft enn konsesjonskraft. Det er med andre ord flere unntak fra områdespotpris ved beregning av grunnrenteskatten. LVK foreslår derfor at siste setning i FSFIN § 18-3-1 endres slik:

«Bestemmelsene gjelder tilsvarende så langt de passer ved fastsettelsen av formuesverdien i kraftverket, jf. skatteloven § 18-5 første og annet ledd.»

Departementet har ikke foreslått ytterligere unntak fra områdespotpris i skatteloven § 18-5, og det vil fortsatt kun være konsesjonskraft som ikke verdsettes til områdespotpris ved beregningen av formuesverdien. For å unngå uklarhet, ber LVK om at dette bekreftes.

LVK har i lengre tid anført at unntaket for konsesjonskraft i skatteloven § 18-3 andre ledd bokstav a nr. 1 også må omfatte hjemfallskraft. LVK fastholder dette og foreslår følgende endring, hvor forslag til ny ordlyd er markert med rød skrift:

*«Kraft som tas ut av kraftverket i henhold til vilkår for konsesjon (**konsesjonskraft og hjemfallskraft**), verdsettes til oppnådde priser.»*

Alternativt kan reguleringen tas inn i nr. 2:

*«Kraft som leveres i henhold til langsiktig kjøpekontrakt eller leieavtale inngått før 1. januar 1996 med uavhengig kjøper eller leietaker og med varighet på syv år eller mer, verdsettes til kontraktsprisen. Dette gjelder tilsvarende for kraft levert i henhold til tilsvarende fremtidige kontrakter på vilkår fastsatt av Stortinget, **hjemfallskraft**, leieavtaler og andre kontrakter som nevnt i samsvar med avgrensninger og retningslinjer fastsatt av departementet i forskrift.»*

4 Grunnrenteskatten bør ikke gå til fradrag i eiendomsskatten

Grunnrenteskatten er en statlig skatt, men påvirker kommunenes eiendomsskatteinntekter fordi den kommer i fradrag i eiendomsskattegrunnlaget, jf. skatteloven § 18-5 (3) annen setning. Eiendomsskatten kommer også til fradrag i grunnrenteskatten. Konsekvensen av høy grunnrenteskatt, er lavere eiendomsskatt, og lavere eiendomsskatt gir igjen høyere grunnrenteskatt.

Som det fremgår innledningsvis, mener LVK det er positivt at regjeringen ønsker å legge til rette for større forutberegnelighet for sluttbrukere. LVK er imidlertid i tvil om forslaget nødvendigvis vil bidra til lavere strømpriser. Fastprisavtaler har historisk sett vært mer kostbare enn spotprisavtaler. Dersom grunnrenteskatten øker, vil det igjen medføre lavere eiendomsskatt til kommunene.

LVK viser til sin høringsuttalelse 4. august 2021 om endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å håndtere samvirking med selskapskatten og brev til Finansdepartementet 25. februar 2022, hvor LVK har bedt om at skatteloven § 18-5 endres slik at adgangen til å trekke fra grunnrenteskatt i eiendomsskattegrunnlaget fjernes. Grunnrenteskatten er på samme måte som inntektsskatten i prinsippet en overskuddsbasert skatt og det er ingen prinsipielle grunner for at denne skatten skal komme til fradrag i kommunenes eiendomsskattegrunnlag.

LVK viser særlig til at de høye kraftprisene fører til høy grunnrenteskatt til staten. Det fremgår av høringsnotatet at gjennomsnittlig årlig grunnrenteskatt i 2010 til 2020 var om lag 6,5 milliarder 2021-kroner. Som følge av de høye strømprisene er grunnrenteskatten anslått til 17,2 mrd. kroner i 2021 og 25 mrd. kroner i 2022. Siden høy grunnrenteskatt fører til lavere eiendomsskatteinntekter, vil resultatet bli at statens inntekter øker på bekostning av kommunene dersom loven ikke endres. LVK understreker at kommunenes eiendomsskatteinntekter ikke vil øke tilsvarende fordi regelen om maksimumsverdi i eiendomsskatteoven § 8 B-1 (4) setter et tak på 2,74 kr/kWh for hva kommunene kan få i eiendomsskatt.

I tillegg ble grunnrenteskatten med virkning for inntektsåret 2021 endret til kontaktstrømskatt for nye vannkraftprosjekter som innebærer at kraftforetakene kan utgiftsføre investeringskostnadene umiddelbart. Etter endt investeringsperiode vil grunnrenteskatten til staten øke, noe som igjen vil føre til varig lavere eiendomsskatteinntekter til kommunene. Reduksjonen i eiendomsskatt blir ikke motsvart av en høyere eiendomsskatt i investeringsperioden som følge av at grunnrenteskatt i denne perioden er lav på grunn av regelen om maksimumsverdi. Tidsperioden med økt grunnrenteskatt etter investeringsperioden, og dermed lavere eiendomsskatt, vil også være vesentlig lengre enn investeringsperioden med redusert grunnrenteskatt. Det var ikke tilsiktet at en endring i grunnrenteskatten skulle føre til lavere inntekter for kommunene.

Forslaget om nytt unntak fra områdespotmarkedspris i grunnrenteskatten, med den usikkerhet det innebærer, taler etter LVKs syn for å fjerne adgangen til å trekke fra grunnrenteskatten i kommunenes eiendomsskattegrunnlag. Endringen kan enkelt gjennomføres ved å oppheve henvisningen til grunnrenteskatt i skatteoven § 18-5 første ledd annen setning og tredje ledd annen og tredje setning. Kommunenes inntekter vil da ikke påvirkes av endringer i grunnrenteskatten og staten står dermed friere til å utforme reglene for grunnrenteskatt uten at det berører kommunenes legitime rett til å skrive ut skatt på den faste eiendommen i kommunen.

Endelig vises det til at lovendringen med kontantstrømskatt har ført til svært tilfeldige utslag på kommunenes eiendomsskatt. Dette er bekreftet av skatteetaten i presentasjon på LVKs eiendomsskatteseminar 12. mai 2022, som følger som vedlegg til høringsuttalelsen. Dette er ytterligere et argument for at selskapenes adgang til å trekke fra grunnrenteskatten i eiendomsskattegrunnlaget bør fjernes.

LVK ber også om at makstaket i eiendomsskatteoven § 8B-1 fjerde ledd oppheves. Det er ingen grunn til at kraftforetak med den høyeste lønnsomheten skal betale relativt sett mindre skatt enn de med lavere eller marginal lønnsomhet. Behovet for å fjerne makstaket økte ved innføringen av kontantstrømskatt.

LVK stiller gjerne i et møte med departementet for å redegjøre nærmere for LVKs syn. For øvrig viser LVK til høringsuttalelsen 4. august 2021 om endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å håndtere samvirkning med selskapsskatten og brevet til Finansdepartementet 25. februar 2022.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

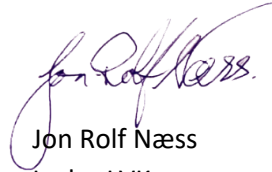

Caroline Lund

Juridisk sekretær

Advokat – møterett for Høyesterett

cl@lundogco.no

Jon Rolf Næss

Leder LVK

jon.rolf.naess@bykle.kommune.no